

'Kommunale forskelle på danskernes bevægelsesvaner – årsager og forklaringer'

Bjarne Ibsen, Karsten Elmoose-Østerlund og Jens Høyer-Kruse
Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund

Syddansk Universitet

August 2021

NORDEA
FONDEN

DANMARK I BEVÆGELSE

SDU

Resumé

Analysen af de kommunale forskelle i den voksne befolknings bevægelsesvaner i fritiden viser, at der er store forskelle mellem kommunerne på, hvor aktive borgerne er. En række bevægelsesaktiviteter praktiseres af mere end tre gange så mange i kommuner, hvor flest er aktive, end i kommunerne med forholdsvis færrest. Forskellene er dog mindre på nogle af de store bevægelsestyper (gå- og vandreture, cykling, udelivsaktiviteter), og det varierer fra aktivitet til aktivitet, hvilke kommuner der har forholdsvis mange aktive, og hvilke der har forholdsvis få aktive. Derfor er forskellene mellem kommunerne på, hvor stor en andel af borgerne der er aktive i mindst én aktivitet i løbet af en uge meget mindre end forskellene i de enkelte bevægelsesaktiviteter.

Forskellene i borgernes bevægelsesvaner skyldes først og fremmest de store forskelle mellem kommunerne på befolkningens fordeling på alder, beskæftigelse og uddannelse samt andelen af borgerne, der er i en udsat position (kontanthjælp, førtidspension mv.). Alder, beskæftigelse og uddannelse har således stor betydning for, hvor bevægelsesaktiv den enkelte er, og hvilke aktiviteter man praktiserer.

I sammenligning dermed spiller de objektive muligheder for at være fysisk aktiv en mindre rolle. Således har det relative antal idrætsfaciliteter og idrætsforeninger lille eller ingen væsentlig betydning for, hvor mange der er aktive i de fleste bevægelsestyper og under forskellige organiseringsformer. Der er dog en stærk sammenhæng mellem den enkelte borgers subjektive oplevelse af at have gode muligheder for at være aktiv i forskellige sammenhænge (fx i idrætsfaciliteter eller i grønne områder) og at praktisere en aktivitet, hvor den pågældende aktivitetsmulighed er relevant. Analysen peger på, at der er behov for bedre og mere præcise mål for de fysiske og organisatoriske muligheds betydning for deltagelse i fysiske bevægelser.

Indledning

Det er velkendt, at der er væsentlige forskelle fra kommune til kommune på, hvor fysisk aktive borgerne er, og hvor mange der praktiserer de forskellige idræts-, motions- og bevægelsesaktiviteter. Vi ved imidlertid ikke ret meget om, hvor meget og hvordan bevægelsesvanerne varierer på tværs af kommunerne, og vi ved heller ikke, hvad der kan forklare forskellene. Det er formålet med dette notat at belyse dette.

Analysen bygger på data fra forskningsprojektet Danmark i Bevægelse, som er den hidtil største undersøgelse af danskernes bevægelsesvaner. Forskningsprojektet omfatter bl.a. en spørgeskemaundersøgelse, der blev gennemført fra midten af oktober til slutningen af november 2020. Spørgeskemaet blev sendt til godt 404.000 borgere i Danmark, 15 år og ældre, hvoraf godt 163.000 besvarede spørgeskemaet helt eller delvist. Metoden for undersøgelsen er uddybet i bilag 1 sidst i dette notat.

Formålet med Danmark i Bevægelse er at opnå *ny viden om og indsigt i voksnes bevægelsesvaner, og hvilken betydning motiver og muligheder har for de forskellige bevægelsesformer*. En sådan viden er grundlaget for at kunne udvikle politikker og designe målrettede initiativer, som tager sigte på at øge danskernes fysiske aktivitetsniveau og idrætsdeltagelse. Projektet er støttet økonomisk af Nordea-fonden. Læs mere om projektet på hjemmesiden derfor: https://www.sdu.dk/da/forskning/danmark_i_bevaegelse.

Spørgeskemaundersøgelsen af danskernes bevægelsesvaner adskiller sig fra tidligere undersøgelser af danskernes idræts- og motionsvaner ved, at der både blev spurgt om deltagelse i forskellige idræts-, motions- og bevægelsesaktiviteter i fritiden og om hvor ofte folk er fysisk aktive i forskellige sammenhænge i hjemmet,

på arbejde eller uddannelse og under transport. Endvidere er antallet af respondenter i denne undersøgelse meget større end i tidligere idræts- og motionsvaneundersøgelser, hvilket giver nye muligheder for at analysere danskernes bevægelsesvaner.

For det første giver undersøgelsen mulighed for at analysere de mange små aktiviteter, som dyrkes af forholdsvis få borgere. Godt en fjerdedel af de knap 100 bevægelsesaktiviteter i fritiden, der blev spurgt om, praktiseres af færre end 2 pct. den voksne befolkning, men denne andel udgør ca. 3.000 respondenter i undersøgelsen.

For det andet giver undersøgelsen mulighed for at analysere bevægelses- og idrætsvanerne i forholdsvis små befolkningsgrupper, der i blandt udsatte grupper som førtidspensionister og kontanthjælpsgrupper samt forskellige grupper med en funktionsnedsættelse.

For det tredje giver data mulighed for at analysere bevægelsesvanerne på det lokale – kommunale – niveau og sammenligne bevægelsesvanerne på tværs af kommuner og kommunetyper. I denne undersøgelse er det kun fire kommuner, hvor færre end 1000 borgere har besvaret spørgeskemaet, og af disse er tre kommuner små ø-kommuner. Det er denne analyse af de kommunale forskelle, som dette notat koncentrerer sig om.

Den hidtidige forskning peger på, at idræts- og motionsdeltagelsen skyldes en kombination af 1) individets muligheder og handlingsalternativer for at være bevægelsesaktiv samt 2) individets baggrund og karakteristika (køn, alder, uddannelse, mv.) og dermed forbundne motiver og interesser for at dyrke idræt og være fysisk aktiv (se bl.a. Ulseth, 2007). Vi ved, at der store forskelle mellem kommunerne på antallet af idrætsfaciliteter og organiserede tilbud, og hvor meget kommunerne gennem årene har støttet borgernes deltagelse i idræt. Både facilitetsdækningen og foreningsdækningen er meget større i kommunerne med den højeste dækning end i kommunerne med den laveste dækning, og samtidig er der store forskelle på adgangen til grønne områder og vand, hvor mange fysiske aktiviteter finder sted. Tidligere forskning har vist, at fx adgangen til idrætsfaciliteter og grønne områder har betydning for, hvor aktive folk er i forskellige typer af bevægelsesaktiviteter, men forskningen viser divergerende resultater vedr. betydningen af fx adgangen til idrætsfaciliteter og grønne områder (se bl.a. Sallis et al, 2006. Kägi et al, 2017).

Der er imidlertid også store forskelle mellem kommunerne på befolkningssammensætningen. I denne sammenhæng er det især centralt, at der mellem kommunerne er store forskelle på aldersfordelingen, fordelingen mellem uddannelsesgrupper samt andelen af kommunens borgere, der er i udsatte og sårbare positioner. I 2020 udgjorde den ældre del af befolkningen (60 år og ældre) mere end halvdelen af borgerne i enkelte kommuner og færre end tyve procent i andre kommuner, og borgere med en videregående uddannelse udgjorde mere end 40 pct. af de 25 til 64-årige i hver femte kommune og færre end 25 pct. i hver tredje kommune. Tidligere dansk forskning har vist, at der er store forskelle på idræts- og motionsvanerne mellem yngre og ældre og mellem kortvarigt og langvarigt uddannede (Pilgaard, 2012; Pilgaard og Rask, 2017). En analyse af 'mulighedernes og handlingsalternativernes' betydning for idræts- og motionsdeltagelsen må derfor tage højde for det forhold, at der også er store forskelle mellem kommunerne på befolkningssammensætningen. Endvidere viser studier, at socioøkonomi har betydning for, hvordan mulighederne opleves.

Analysen tager således sigte på at belyse, hvilken betydning disse forskelle har for, hvor aktive borgerne er i forskellige idræts-, motions- og bevægelsesaktiviteter. Hvordan varierer borgernes bevægelsesvaner som følge af forskelle i 1) tætheden af foreninger, idrætsfaciliteter og naturområder i de enkelte kommuner samt 2) befolkningens fordeling på alder, beskæftigelse og uddannelse? *Og er der forskelle mellem*

bevægelsestyper, idrætsaktiviteter og organiseringsformer på, hvilken betydning befolknings sammensætningen og de fysiske og organiserede muligheder har?

Den første del af notatet består af en beskrivende analyse af forskellene i bevægelsesvanerne mellem kommunerne. Den anden del indeholder en analyse af, hvad der kan forklare forskellene i bevægelsesvanerne.

Forskelle mellem kommunerne på bevægelsesvaner i fritiden

Denne første del af analysen består af en beskrivende analyse af forskellene mellem kommunerne på voksne borgeres bevægelsesvaner i fritiden og under transport. Først beskrives forskellene mellem kommunen med den højeste deltagelse og kommunen med den laveste deltagelse samt medianværdien. I den anden del belyses forskellen mellem 10 kommunetyper, som er beskrevet i metodeafsnittet. Sammenligningen består af fire dele:

1. En sammenligning mellem kommunerne af *det samlede aktivitetsniveau*. Dels et mål for 'Bevægelsesaktiv i fritiden', dels et mål for 'Idræts- og motionsdeltagelse'. 'Bevægelsesaktiv i fritiden' er afgrænset til deltagelse i fysisk bevægelse mindst en gang om ugen (i gennemsnit for den periode aktiviteten udføres) i mindst én aktivitet men undtaget 'rehabilitering', 'fysisk aktive lege og spil' samt 'andre fritidsaktiviteter med noget fysisk anstrengelse'. 'Idræts- og motionsaktiv i fritiden' er også afgrænset til deltagelse mindst én gang om ugen, men undtaget 'gå- og vandreture', 'cykling på hverdagscykel', 'udelivsaktiviteter', 'rehabilitering', 'fysisk aktive lege og spil' samt 'andre fritidsaktiviteter med noget fysisk anstrengelse'.
2. En sammenligning mellem kommunerne af deltagelsen i fysisk bevægelse i forskellige *sammenhænge* i fritiden: I forening, i kommercielt regi og selvorganiseret / på egen hånd.
3. En sammenligning mellem kommunerne af deltagelsen i forskellige *bevægelsestyper* mindst en gang om ugen: Gå- og vandreture, løb, cykling, fitness og styrketræning, mental træning mv., holdboldspil, andre boldspil (tennis, badminton, golf, mv.), gymnastik, dans, aktiviteter i vand, aktiviteter på vand, udelivsaktiviteter, street- og rulleaktiviteter samt et samlet mål for deltagelse i 'små idrætsgrene'.
4. En sammenligning mellem kommunerne af deltagelse i de mest praktiserede *bevægelsesaktiviteter* i fritiden mindst en gang om ugen: Gåtur i moderat tempo, løbetur, cykeltur på hverdagscykel, styrketræning, yoga, fodbold, motionsgymnastik, svømning i bassin og friluftsliv.

Forskelle mellem kommunerne på andelen af de voksne borgere, der er bevægelses- og idrætsaktive

Tabel 1 viser, at der på alle variablene for fysisk bevægelse er en stor forskel mellem kommunen med den højeste andel aktive og kommunen med den laveste andel aktive. På de fleste af bevægelsestyper er andelen i kommunen med forholdsvis flest aktive mere end dobbelt så stor som i kommunen med den laveste andel og medianen placerer sig typisk midt imellem de to yderkommuner. I flere af de store bevægelsesaktiviteter er forskellen mellem kommunen med den højeste andel aktive og kommunen med den laveste andel aktive som 3 til 1 (løb, holdboldspil, andre boldspil og gymnastik), og i enkelte bevægelsesaktiviteter er forskellen endnu større (aktiviteter på vand, udelivsaktiviteter og street- og rulleaktiviteter). Den mindste forskel mellem kommunerne finder vi i andelen, som praktiserer gå- og vandreture.

Forskellene er noget mindre men dog tydelige på målene for den samlede aktivitet. I kommunen med den højeste andel af voksne borgere, der er 'bevægelsesaktive i fritiden' mindst en gang om ugen, er andelen otte procentpoint højere end i kommunen med forholdsvis færrest aktive. Forskellen er noget større på målet for 'idræts- og motionsaktiv i fritiden', hvor forskellen mellem den meste aktive kommune og den mindst aktive kommune er 30 procentpoint.

Forskellene mellem kommunerne på andelen af de voksne borgere, der praktiserer en eller flere idræts-, motions- og bevægelsesaktiviteter i en forening, i kommercielt regi eller selvorganiseret / på egen hånd er også markante. I kommunen med forholdsvis flest foreningsaktive praktiserer 35 pct. en eller anden form for en fysisk bevægelse - mindst en gang om ugen - i en forening, mod 21 pct. i kommunen med forholdsvis færrest. Men forskellene er meget, meget større på andelen af kommunens borgere, der dyrker fysisk bevægelse i kommercielt regi. Henholdsvis 29 pct. i kommunen med forholdsvis flest og 3 pct. i kommunen med forholdsvis færrest. Hvad angår selvorganiseret fysisk bevægelse praktiseres det af 81 pct. i kommunen med forholdsvis flest og 66 pct. i kommunen med forholdsvis færrest.

Andelen af den voksne befolkning (15 år og ældre), som mindst en gang om ugen er aktiv i de forskellige typer af bevægelsesaktiviteter og i de forskellige organiseringsformer, opdelt på alle 98 kommuner, findes i tabelsamlingen 'Tabeller af analyser af kommunale forskelle i bevægelsesvaner i fritiden', som kan hentes på projektets hjemmeside: https://www.sdu.dk/da/forskning/danmark_i_bevaegelse/publikationer.

Tabel 1. Forskelle mellem danske kommuner på andelen af voksne borger, der mindst en gang om ugen praktiserer forskellige former for fysisk bevægelse i fritiden og i forskellige sammenhænge, opdelt på højeste værdi, laveste værdi og medianværdi (pct.)

	Kommunen med højeste andel	Median (nr. 49)	Kommunen med laveste andel
SAMLEDE BEVÆGELSESAKTIVITET			
Bevægelsesaktiv i fritiden	93,3	88,8	85,2
Idræts- og motionsaktiv i fritiden	78,2	66,8	47,7
ORGANISERING			
Aktiv i forening	35,7	29,2	20,7
Aktiv i kommercielt regi	29,0	17,2	3,4
Selvorganiseret / på egen hånd	81,4	72,6	66,2
HOVEDTYPER AF BEVÆGELSE I FRITIDEN			
Gå- og vandretur	79,5	71,9	63,6
Løb	31,2	20,6	12,2
Cykling	58,8	34,4	24,9
Fitness og styrketræning	47,9	36,8	20,3
Mental træning mv.	25,7	15,9	11,0
Holdboldspil	11,1	8,1	3,7
Andre boldspil	14,9	8,9	5,1
Gymnastik	13,9	8,3	4,2
Dans	7,8	5,0	3,4
Aktiviteter i vand	20,4	11,2	8,6
Aktiviteter på vand	7,8	2,9	0,9
Udelivsaktiviteter	22,4	10,2	4,8
Street- og rulleaktiviteter	3,3	1,7	0,3
Små idrætsgrene	9,1	6,9	4,9
STØRSTE BEVÆGELSESAKTIVITETER			
Gåtur i moderat tempo	64,3	56,4	49,8
Løbetur	30,6	20,3	11,8
Cykeltur på hverdagscykel	56,0	29,1	20,7
Styrketræning (fitness)	42,1	30,2	17,3
Yoga	17,7	8,8	5,5
Fodbold	7,3	5,2	2,4
Motionsgymnastik	10,5	6,6	3,3
Svømning i bassin	10,2	7,1	3,4
Friluftsliv	17,3	7,6	3,9

Forskelle mellem kommunetyper på andelen af de voksne borgere, der er bevægelsesaktive

Tabel 2 viser andelen af den voksne befolkning, som er aktive i de samme bevægelsestyper og kategorier for bevægelse som i tabel 1, opdelt på kommunetyper baseret på en opdeling efter en kombination af a) største by i kommunen og tilgængelighed til job samt b) socioøkonomisk indeks som er et samlet indeks for en række parametre, der siger noget om det relative sociale udgiftsbehov i kommunen (Danmarks Statistik, 2018; Økonomi- og Indenrigsministeriet, 2019). I analysen skelnes der således mellem 10 kommunetyper: København (Kbh.), Øvrige storbykommuner (Aarhus, Aalborg og Odense) (S-B), Hovedstadskommuner med et socioøkonomisk indeks over middel (H-1), Hovedstadskommuner med et socioøkonomisk indeks under middel (H-2), Provinsbykommuner med et socioøkonomisk indeks over middel (P-1), Provinsbykommuner med et socioøkonomisk indeks under middel (P-1), Oplandskommuner med et socioøkonomisk indeks over middel (O-1), Oplandskommuner med et socioøkonomisk indeks under middel (O-2), Landkommuner med et socioøkonomisk over middel (L-1) og Landkommuner med et socioøkonomisk indeks under middel (L-2) (kriterierne for opdelingen er uddybet i bilaget til dette notat).

På alle variable for fysisk bevægelse er der væsentlige forskelle mellem kommunetyperne på andelen af den voksne befolkning, som er aktiv mindst en gang om ugen. De største forskelle mellem kommunetyperne finder vi inden for bevægelsestyperne løb, fitness, mental træning, andre boldspil samt udelivsaktiviteter, mens forskellene er forholdsvis små i gå- og vandreture, cykling og aktiviteter i vand. Det er også forklaringen på, at forskellene mellem kommunetyperne er mindre i 'fysisk bevægelse i fritiden' (som inkluderer gå- og vandreture og cykling på hverdagscykel), hvor forskellen mellem kommunetypen med højeste andel og kommunetypen med laveste andel er tre procentpoint, end i det mere snævre 'idræts- og motionsaktiv i fritiden', hvor forskellen mellem kommunetypen med den højeste andel og kommunetypen med den laveste andel er 12 procentpoint. Både på deltagelse i foreningsorganiserede fysiske bevægelser og deltagelse i aktiviteter i kommercielt organiserede tilbud er der store forskelle mellem kommunetyperne, men forskellen er meget større i den kommercielt organiserede del end i den foreningsorganiserede del.

Det gælder for de fleste bevægelseskategorier, som indgår i sammenligningen, at andelen, som er aktiv i løbet af en uge, falder med faldende urbaniseringsgrad. Det gælder løb, fitness, mental træning, street- og rulleaktivitet, kommercielt organiseret bevægelse og selvorganiseret bevægelse. Dette mønster gælder imidlertid ikke alle bevægelsestyper. Det omvendte gælder for gymnastik, udelivsaktiviteter, små idrætsgrene samt deltagelse i foreninger. I gå- og vandreture, cykling, boldspil samt aktiviteter i og på vand er der ikke et klart sammenfald mellem urbaniseringsgrad og deltagelsesniveau.

Det gælder også for de fleste bevægelseskategorier i denne sammenligning, at andelen, som er aktiv, er større i kommuner, som har et højt socioøkonomisk indeks end kommuner inden for samme urbaniseringsgrad, der har et lavt socioøkonomisk indeks. Forskellene varierer imidlertid mellem kommuner med højt urbaniseringsniveau og kommuner med lavt urbaniseringsniveau, og der er enkelte bevægelsestyper, hvor deltagelsen er højst i kommuner med lavt socioøkonomisk indeks på tværs af urbaniseringsgrad. Det sidste gælder først og fremmest aktiviteter i vand, som praktiseres i lidt højere grad i kommuner med lavt socioøkonomisk indeks i provinsbykommuner, oplandskommuner og landkommuner, mens det modsatte gør sig gældende i hovedstadskommuner.

Tabel 2. Andelen af voksne borgere, der mindst en gang om ugen praktiserer forskellige former for fysisk bevægelse i fritiden og i forskellige sammenhæng, opdelt på 10 kommunetyper (pct.)

	Kbh.	H-1	H-2	S-B	P-1	P-2	O-1	O-2	L-1	L-2
SAMLEDE BEVÆGELSESAKTIVITET										
Bevægelsesaktiv i fritiden	90,1	91,0	87,8	90,5	89,4	89,0	88,9	88,4	88,9	88,2
Idræts og motionsaktiv	75,1	74,3	68,2	73,2	69,6	67,6	67,4	65,8	65,0	63,2
ORGANISERING										
Aktiv i forening	22,0	29,6	24,3	27,8	30,0	28,2	29,7	29,7	31,5	29,6
Aktiv i kommercielt regi	28,4	22,8	19,5	23,7	19,3	18,6	17,2	16,0	14,6	13,5
Selvorganiseret	78,1	77,4	70,8	76,3	74,6	72,8	74,3	72,1	73,6	71,9
HOVEDTYPER AF BEVÆGELSE I FRITIDEN										
Gang	65,3	72,4	66,7	70,8	72,5	71,7	73,0	71,4	73,0	72,8
Løb	31,2	26,3	22,2	28,3	23,4	22,0	21,2	19,1	18,7	17,3
Cykling	39,3	35,5	35,6	34,3	32,9	33,0	30,4	32,1	39,1	35,7
Fitness	47,9	44,5	40,9	45,2	39,7	39,4	37,1	36,3	33,9	32,7
Mental træning	25,7	19,9	16,3	19,4	16,6	16,5	16,6	15,8	15	14,4
Holdboldspil	9,2	7,7	8,5	9,8	8,7	7,7	7,7	7,6	8,6	7,6
Andre boldspil	6,6	11,0	7,2	8,5	9,3	9,4	9,2	8,6	9,8	8,6
Gymnastik	4,6	8,6	8,0	6,9	8,2	7,7	8,0	9,2	9,3	9,0
Dans	6,6	5,4	5,4	5,9	5,3	4,8	5,1	5,0	5,1	4,9
Aktiviteter i vand	13,0	13,6	10,6	11,5	10,6	11,7	11,5	12,1	11,3	12,9
Aktiviteter på vand	3,6	3,3	2,1	3,0	2,7	2,6	3,3	3,3	2,7	3,3
Udelivsaktiviteter	6,7	6,9	6,7	7,0	9,7	9,3	10,8	11,3	12,6	12,2
Streetaktiviteter	2,9	2,0	2,2	2,2	1,6	2,1	1,5	1,7	1,4	1,6
Små idrætsgrene	4,9	6,3	6,3	5,6	6,3	6,7	6,8	6,9	7,5	7,2
STØRSTE BEVÆGELSESAKTIVITETER										
Gåtur i moderat tempo	57,3	58,7	52,9	59,2	57,9	55,9	57,2	54,9	56,9	56,9
Løbetur	30,6	25,8	21,5	27,8	22,9	21,5	20,6	18,7	18,1	16,8
Cykling hverdagscykel	36,4	30,6	32,1	30,4	27,2	28,2	24,2	26,7	33,3	30,6
Styrketræning (fitness)	42,1	38,0	34,7	39,3	33,3	33,1	30,8	30,0	27,1	26,4
Yoga	16,9	12,0	9,0	11,5	9,1	9,2	9,2	8,9	8,5	7,9
Fodbold	6,3	5,4	6,0	6,6	5,8	5,3	5,1	4,9	5,6	5,0
Motionsgymnastik	3,3	7,1	6,5	5,1	6,1	5,9	6,3	7,3	7,0	7,1
Svømning i bassin	6,6	7,6	7,6	6,9	6,9	6,9	6,3	6,8	6,9	7,4
Friluftsliv	5,4	5,4	5,3	5,5	7,2	7,1	8,4	8,6	8,8	8,8

Forklaringer på forskelle mellem kommunerne på deltagelse i bevægelsesaktiviteter

Vi skal i dette afsnit belyse, hvad der kan forklare de store forskelle på bevægelsesvanerne mellem kommunerne og dermed også bidrage til en forståelse af, hvilke forhold der har betydning for, at folk deltager i bevægelsesaktiviteter i fritiden.

Som nævnt i indledningen har forskningen vist, at idrætsdeltagelse og det fysiske aktivitetsniveau både hænger sammen med personlige karakteristika – især køn, alder og uddannelsesmæssig og socioøkonomisk baggrund – og mulighederne for at dyrke idræt og være fysisk aktiv, herunder faciliteter, organiserede tilbud samt fysiske omgivelser. I dette notat uddyber vi ikke den foreliggende forskning samt teorierne bag.

Ved at inddrage såvel de personlige karakteristika som mulighederne for at være fysisk aktiv (faciliteter, organiserede tilbud, nærhed til grønne områder mv.) i den samlede analyse, kan vi nærme os svaret på, hvad der bidrager til at forklare forskellene mellem kommunerne på, hvor mange der er aktive i de forskellige bevægelsesformer.

Analysen består af en forklarende regressionsanalyse, der undersøger hvilken betydning de individuelle og strukturelle (kommunale) variable har for den samlede deltagelse i fysiske bevægelse og for deltagelsen i forskellige typer af bevægelse, når der er taget højde for de uafhængige variables indbyrdes sammenhæng. Variablene, som indgår i den samlede analyse, fremgår af tabel 3 nedenfor.

Hvad angår de uafhængige variable skelnes der mellem kommunevariable og individvariable. Kommunevariablene omfatter dels variable for urbaniseringsgrad, skattegrundlag, socioøkonomisk indeks og uddannelsesniveau, dels variable for den kommunale støtte til idræt og fritid samt den relative facilitetsdækning, foreningsdækning og naturdækning. Det er variable, som både antages at have betydning for deltagelse i bevægelsesaktiviteter, og som der er stor variation på mellem kommunerne.

Tabel 3. Analysemodel

Afhængige variable: aktiv mindst én gang om ugen	Uafhængige – påvirkende – variable
<p>Samlet deltagelse</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Bevægelsesaktiv i fritiden: Aktiv i mindst én bevægelsestype undtaget 'rehabilitering', 'fysisk aktive lege og spil' samt 'andre fritidsaktiviteter med noget fysisk anstrengelse ▪ Idræts- og motionsaktiv i fritiden: Aktiv i mindst én bevægelsestype undtaget 'gå- og vandreture', 'cykling på hverdagscykel', 'udelivsaktiviteter', 'rehabilitering', 'fysisk aktive lege og spil' samt 'andre fritidsaktiviteter med noget fysisk anstrengelse <p>Organisering</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Aktiv i forening ▪ Aktiv i kommercielt regi ▪ Aktiv på egen hånd <p>Hovedtyper af bevægelse i fritiden</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Gå- og vandreture ▪ Løb ▪ Cykling ▪ Fitness og styrketræning ▪ Mental træning mv. ▪ Holdboldspil ▪ Andre boldspil ▪ Gymnastik ▪ Dans ▪ Aktiviteter i vand ▪ Aktiviteter på vand ▪ Friluftsliv / udelivsaktiviteter ▪ Street- og rulleaktiviteter ▪ Små idrætsgrene <p>Største bevægelsesaktiviteter</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Gåtur i moderat tempo ▪ Løbetur ▪ Cykeltur på hverdagscykel ▪ Styrketræning (fitness) ▪ Yoga ▪ Fodbold ▪ Motionsgymnastik ▪ Svømning i bassin ▪ Friluftsliv 	<p>Kommuneniveau: Urbanisering, befolkningssammensætning og økonomi</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Befolkningstæthed 2021 (indbyggere per km²) ▪ Befolkningsandel i bymæssig bebyggelse 2020 ▪ Socioøkonomisk indeks 2021 ▪ Statsborgere fra ikke-vestlige lande pr. 10.000 indbyggere 2021 ▪ Andel 25-64-årige med videregående uddannelse 2019 ▪ Indtægter fra indkomstskat pr. indbyggere 2021 <p>Kommuneniveau: Idræts- og bevægelsesrelaterede forhold</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Gennemsnitlige udgifter til sport og fritid pr. indbygger ▪ Facilitetsindeks 2019 ▪ Antal indbyggere pr. idrætsforening 2017 ▪ Antal m² natur per indbygger <p>Individniveau (fra spørgeskema): Køn, alder og beskæftigelse</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Køn ▪ Alder ▪ Beskæftigelse/uddannelse <p>Individniveau (fra spørgeskema): Selvvurderede muligheder</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Selvvurderede muligheder i indendørs idrætsfaciliteter ▪ Selvvurderede muligheder i udendørs idrætsanlæg ▪ Selvvurderede muligheder i kommercielle idrætsfaciliteter ▪ Selvvurderede muligheder i grønne områder ▪ Selvvurderede muligheder på eller i vand ▪ Selvvurderede muligheder hjemme hos mig selv ▪ Selvvurderede muligheder på veje, stier og fortove

Det overordnede deltagelsesniveau

Resultaterne af regressionsanalyserne af deltagelsen i bevægelsesaktiviteter mindst en gang om ugen i fritiden kan ses i bilagstabel 4. Analysen viser, at deltagelse først og fremmest er bestemt af køn, alder og socioøkonomisk baggrund, mens de kommunale muligheder spiller en mindre rolle som forklaring på forskellene mellem kommunerne. Sandsynligheden for at være bevægelsesaktiv i fritiden mindst en gang om ugen er større for kvinder end for mænd, større for unge end for midaldrende og ældre, større for personer med en uddannelse end uden en uddannelse og større for personer på arbejdsmarkedet eller folkepension end personer på førtidspension eller understøttelse. Sandsynligheden for at førtidspensionister praktiserer fysiske bevægelser i fritiden mindst en gang om ugen er således meget lavere end for andre samfundsgrupper.

På kommuneniveau har kommunens socioøkonomiske indeks, der bl.a. er bestemt af, hvor forholdsvis mange borgere i kommunen, der er arbejdsløse, ikke har en uddannelse og er indvandrere, forholdsvis stor betydning for det samlede aktivitetsniveau. Derimod kan analysen ikke påvise en sammenhæng mellem, hvor stor en andel af borgerne, der er bevægelsesaktive mindst en gang om ugen, og hvor mange idrætsfaciliteter, foreninger og natur, der findes i kommunen i forhold til indbyggertal. Der er dog et sammenfald mellem borgernes subjektive vurdering af, hvor gode mulighederne er for at være fysisk aktiv i forskellige sammenhænge og sandsynligheden for at være bevægelsesaktiv (bortset fra den subjektive oplevelse af mulighederne for at være fysisk aktiv i indendørs idrætsfaciliteter).

Da deltagelsen i bevægelsesaktiviteter mindst en gang om ugen i fritiden er meget høj (næsten ni ud af ti), er det svært at finde sammenhænge med de strukturelle variable. Dertil kommer, at meget fysisk bevægelse finder sted i sammenhænge og på steder, der i lille grad er bestemt af kommunen. Det gælder især gå- og vandreture, cykling og løb. Afgrænses analysen imidlertid til bevægelsesaktiviteter, som man vil betegne som idræt og motion, dvs. hvor gå- og vandreture, cykling på hverdagscykel og udelivsaktiviteter ikke indgår i opgørelsen, finder vi i store træk det samme mønster. Sandsynligheden for at være idræts- og motionsaktiv falder dog noget mere med alderen, end i sandsynligheden for at være bevægelsesaktiv i bred forstand. Endvidere viser analysen en sammenhæng – men ikke særlig stærk - mellem facilitetsdækningen i kommunen og deltagelse i idræt og motion.

Deltagelse i organiserede og selvorganiserede bevægelsesaktiviteter

Mønstret for det samlede mål for bevægelsesdeltagelse går igen, når analysen afgrænses til deltagelse i fysiske bevægelser i foreninger, i kommercielt regi og i selvorganiserede sammenhænge (se tabel for analysen i bilag 4). Men der er også variationer i forhold til det samlede mål og mellem organisationsformerne. Således har facilitetsdækningen en betydning, selvom den er lille, for foreningsdeltagelse. Alder har større betydning for deltagelse i kommercielt organiseret bevægelse, hvor sandsynligheden for deltagelse falder mere med alderen, end den gør for deltagelse i foreninger og selvorganiseret aktivitet. Køn har forskellig betydning for de forskellige organiseringsformer. Mens sandsynligheden for at praktisere fysiske bevægelser i kommercielt regi og selvorganiseret er større for kvinder end for mænd, er det modsatte tilfældet for foreningsdeltagelse. Der er et tydeligt sammenfald mellem en positiv vurdering af mulighederne for at være fysisk aktiv i idrætsfaciliteter og deltagelse i foreningsaktivitet og tilsvarende en sammenhæng mellem positiv vurdering af muligheden for at være fysisk aktiv i kommercielle faciliteter og deltagelse i kommercielt organiserede aktiviteter. Endelig er der en sammenhæng mellem en positiv vurdering af mulighederne for at være fysisk aktiv i grønne områder og

deltagelse i selvorganiseret fysisk aktivitet. Det samme gælder for en positiv vurdering af muligheden for at være fysisk aktiv på stier, veje og fortove og deltagelse i selvorganiseret aktivitet.

Deltagelse i bevægelsestyper

Når analysen afgrænses til de forskellige bevægelsestyper, finder vi det samme mønster som i analysen af de overordnede mål for bevægelsesaktivitet, men der er også variationer i mønsteret mellem bevægelsestyperne. Analysen bekræfter de kønsforskelle i deltagelsen i forskellige bevægelsestyper, som tidligere undersøgelser har vist. Der er større sandsynlighed for, at kvinder end mænd praktiserer gå- og vandretur, mental træning, gymnastik, dans og aktiviteter i vand, mens mændene har en større sandsynlighed end kvinderne for at praktisere løb, cykling, holdboldspil, andre boldspil, aktiviteter på vand, små idrætsgrene, udelivsaktiviteter samt street- og rulleaktiviteter (se den statistiske analyse i bilag 4)

Der er også væsentlige forskelle mellem bevægelsesformerne på, hvilken betydning alder har. Midaldrende og ældre har større sandsynlighed end unge for at praktisere gå- og vandreture, cykling og gymnastik, mens unge har større sandsynlighed end midaldrende og ældre for at praktisere løb, fitness, holdboldspil, dans, aktiviteter på vand, street- og rulleaktiviteter og små idrætsgrene.

Uddannelse øger sandsynligheden for at praktisere de fleste bevægelsestyper med undtagelse af gymnastik, dans, udelivsaktiviteter, street- og rulleaktiviteter samt små idrætsgrene.

Sandsynligheden for at førtidspensionister praktiserer en af bevægelsestyperne er lavere end den er for alle andre socioøkonomiske grupper med undtagelse af mental træning og aktiviteter i vand.

Hvad angår de kommunale variable, er der en stærk sammenhæng mellem socioøkonomisk indeks og deltagelse i gå- og vandreture, løb, fitness og andre boldspil, hvor andelen, som praktiserer disse bevægelsestyper, er lavere i kommuner med et socioøkonomisk indeks under middel end i kommuner med et socioøkonomisk indeks over middel. Kun ved praktisering af aktiviteter i vand er det omvendte tilfældet.

Muligheds-variable spiller derimod en forholdsvis lille rolle for deltagelse i de forskellige bevægelsestyper. Der er en svag positiv sammenhæng mellem facilitetsdækning og deltagelse i gymnastik, som i høj grad afhænger af indendørs faciliteter, men der er også en statistisk signifikant sammenhæng mellem facilitetsdækning og deltagelse i gå- og vandreture, cykling og udelivsaktiviteter, som ikke dyrkes i særlige faciliteter, og en svag negativ sammenhæng mellem facilitetsdækning og deltagelse i fitness og mental træning. Foreningsdækningen har meget lille betydning for deltagelsen i de forskellige bevægelsestyper.

Endelig viser analyserne en sammenhæng mellem en positiv vurdering af de facilitetstyper, som er mest relevante for at praktisere den en bevægelsesform, og deltagelse i pågældende bevægelsesform. Fx er sandsynligheden for at praktisere gå- og vandreture eller praktisere udelivsaktiviteter større blandt de borgere, der vurderer muligheden for at være fysisk aktiv i naturen positivt, end blandt borgere, der vurderer det mindre positivt. Det samme finder vi for vurderingen af mulighederne for at være fysisk aktiv i udendørs faciliteter og deltagelse i holdboldspil og andre boldspil.

Deltagelse i de største bevægelsesaktiviteter

Afgrænses analysen til de mest praktiserede bevægelsesformer (mindst en gang om ugen) finder vi det samme mønster. Kvinder har større sandsynlighed end mænd for at praktisere 'gå- og vandretur i moderat tempo', 'cykling på hverdagscykel', 'yoga', 'motionsgymnastik' og 'svømning i bassin', mens mænd har større sandsynlighed end kvinder for at praktisere 'løbeture', 'styrketræning', 'fodbold' og 'friluftsliv' (se den statistiske analyse i bilag 4)

Midaldrende og ældre har større sandsynlighed end unge for at praktisere 'gå- og vandreture i moderat tempo', 'cykling på hverdagscykel', 'friluftsliv' og 'motionsgymnastik', mens det modsatte gælder for 'løbeture', 'styrketræning', 'yoga', 'fodbold' og 'svømning i bassin'

Personer med en uddannelse har større sandsynlighed end personer uden en uddannelse for at praktisere alle de undersøgte bevægelsesaktiviteter med undtagelse af 'motionsgymnastik'. Tilsvarende er sandsynligheden for at praktisere 'gå- og vandreture i moderat tempo', 'løbeture' og 'yoga' større i kommuner med en høj andel af borgere med en videregående uddannelse end i kommuner med forholdsvis få borgere med en videregående uddannelse. Førtidspensionister har lavere sandsynlighed end alle andre socioøkonomiske grupper for at praktisere de forskellige bevægelsesaktiviteter med undtagelse af 'motionsgymnastik' (ingen signifikant forskel) og 'svømning i bassin' (større sandsynlighed for at praktisere).

En forholdsvis god facilitetsdækning øger i lille grad sandsynligheden for, at borgerne i kommunen praktiserer 'gå- og vandreture i moderat tempo', 'cykling på hverdagscykel', 'motionsgymnastik', 'træning i bassin' og 'friluftsliv'. Det omvendte finder vi for 'styrketræning' og 'yoga'. Foreningstætheden har ingen signifikant betydning. Det relative omfang af natur (i forhold til indbyggertal) har ingen betydning for deltagelsen i de største bevægelsesaktiviteter. Der er snarere en negativ sammenhæng i forhold til 'løbeture', 'motionsgymnastik' og 'svømning i bassin'.

Hvad angår sammenhængen mellem den subjektive vurdering af mulighederne for at være fysisk aktiv forskellige steder og deltagelse i de forskellige bevægelsesaktiviteter, finder vi det samme mønster som i analysen af bevægelsestyper.

Hvad kan forklare forskelle på deltagelsesniveauet mellem kommunerne?

Analyserne bekræfter, hvad mange tidligere undersøgelser har vist, at deltagelsen i fysiske aktivitet og bevægelse generelt og deltagelse i specifikke typer af bevægelse i høj grad hænger sammen med køn, alder, uddannelse og social udsathed (førtidspension, kontanthjælp mv.).

Køn har signifikant betydning for deltagelsen i fysiske bevægelse. Kvinder praktiserer i lidt højere grad fysiske bevægelse – både i fritiden og under transport – end mænd gør. Køn har dog først og fremmest betydning for, hvilke former for fysisk bevægelse der praktiseres. Disse forskelle mellem kvinders og mænds deltagelse i fysiske bevægelser har imidlertid lille betydning for forskellene mellem kommunerne, da der er små forskelle på kønsfordelingen mellem kommunerne både generelt og inden for aldersgrupper.

Alder har også stor betydning for deltagelsen i bevægelsesaktiviteter i fritiden og under transport. Unge er mere aktive end midaldrende og ældre, men forskellen er større i organiserede aktiviteter, især den kommercielle del, end i selvorganiserede aktiviteter, og nogle bevægelsestyper praktiseres i højere grad af midaldrende og ældre end af unge. Det gælder gå- og vandreture, cykling, gymnastik og udelivsaktiviteter, mens deltagelsen falder i takt med alderen i løb, fitness, mental træning, holdboldspil, dans og rulle- og streetaktiviteter. Disse aldersforskelle har stor betydning for det samlede aktivitetsniveau i den enkelte kommune, da der som tidligere beskrevet er store forskelle på aldersfordelingen mellem kommunerne.

Uddannelsesniveau har ligeledes signifikant betydning for, hvor aktiv voksne er i fysiske bevægelser generelt og i specifikke bevægelsestyper. Lønmodtagere med en erhvervsuddannelse er markant mere aktive generelt end lønmodtagere uden en erhvervsuddannelse; det gælder både i foreningsorganiseret, kommercielt organiseret og selvorganiseret bevægelse, men i størst grad i sidstnævnte; og det gælder i de fleste bevægelsestyper men ikke i gymnastik, dans, udelivsaktiviteter, rulle- og streetaktiviteter og på tværs af små idrætsgrene. Da der er store forskelle mellem kommunerne på andelen af borgerne, der har en erhvervsuddannelse og en videregående uddannelse, er denne uddannelsesbestemte forskel i deltagelsen i fysiske bevægelser en medvirkende forklaring på forskellene mellem kommunerne på, hvor stor en andel af den voksne befolkning der er fysisk aktiv.

Personer i udsatte positioner er generelt mindre aktive i fysiske bevægelser end borgere, der ikke er i udsatte positioner. Personer på førtidspension er på både det generelle deltagelsesniveau, deltagelse i bevægelsesaktiviteter i organiseret sammenhæng og deltagelse i de forskellige typer af bevægelse – med undtagelse af gymnastik, udelivsaktiviteter, rulle- og streetaktiviteter og små idrætsgrene – mindre aktive end såvel borgere i beskæftigelse som folkepensionister. Personer, som er ledige på arbejdsmarkedet, er mindre aktive end de fleste grupper på arbejdsmarkedet og folkepensionister, men klart mere aktive end førtidspensionister. Ledige deltager markant mindre i foreninger, end de fleste socioøkonomiske grupper gør, mens det samme ikke gør sig gældende i kommercielt organiseret bevægelse og selvorganiseret aktivitet (dog mindre end personer på arbejdsmarkedet, der har en erhvervsuddannelse). Hvad angår de forskellige bevægelsestyper, er ledige mindre aktive end personer i beskæftigelse i løb, holdboldspil og andre boldspil, mens forskellene er mindre eller helt fraværende i mental træning, gymnastik, dans og aktiviteter på vand (i forhold til beskæftigede med en grunduddannelse, men mindre i forhold til lønmodtagere med en erhvervsuddannelse). Selvom førtidspensionister og ledige udgør en forholdsvis lille del af den enkelte kommunes borgere, har den lavere deltagelse i fysiske bevægelser i disse – og andre – udsatte grupper en betydning for det samlede fysiske aktivitetsniveau i kommunen, da der er store forskelle mellem kommunerne på, hvor stor en andel af befolkningen, disse grupper udgør. Det viser den tydelige sammenhæng mellem den enkelte kommunes placering på det socioøkonomiske indeks og deltagelsen i fysiske bevægelser (se senere).

Hvad angår mulighederne for at være fysisk aktiv, motionere og dyrke idræt viser analyserne, at der er en positiv sammenhæng mellem borgernes vurdering af, hvor gode mulighederne er for at være fysisk aktiv på forskellige steder (indendørs idrætsfaciliteter, udendørs idrætsfaciliteter, kommercielle faciliteter, grønne områder mv.) og det at være aktiv i aktiviteter, som primært praktiseres i de pågældende fysiske rammer. Fx er de borgere, der vurderer mulighederne for at være fysisk aktiv i kommercielle idrætsfaciliteter som gode, i meget højere grad aktive i kommercielt organiseret bevægelse og træning end borgere, der vurderer mulighederne som mindre gode. Tilsvarende er de borgere, der vurderer mulighederne for at være fysisk aktiv i udendørs idrætsfaciliteter som gode, i højere grad aktive i forskellige former for boldspil, end borgere, der vurderer mulighederne mindre positivt. *De subjektive oplevelser af, hvor gode*

mulighederne er for at praktisere en aktivitet, synes altså at have stor betydning for, hvor aktive folk er i forskellige typer af aktivitet. Se dog diskussionen deraf senere.

Denne umiddelbare stærke sammenhæng mellem mulighederne for at være fysisk aktiv i forskellige sammenhænge understøttes imidlertid ikke af de mere objektive muligheder i form af faciliteter, foreninger og grønne områder. Analyserne viser, at facilitetsdækningen har en vis betydning, mens foreningsdækningen og naturdækningen ikke spiller nogen rolle – hverken for den generelle deltagelse i fysiske bevægelser eller for deltagelsen under forskellige organiseringsformer og i forskellige bevægelsestyper.

Facilitetsdækningen, dvs. det relative antal faciliteter (de væsentligste) i forhold til indbyggertal, har ingen betydning for den overordnede deltagelse; har en svag positiv betydning for, hvor mange der er aktive i en forening; og en svag positiv betydning for deltagelse i motionsgymnastik og træning i bassin, der er aktiviteter der i høj grad forudsætter særlige faciliteter. En forholdsvis god facilitetsdækning øger også sandsynligheden for, at borgerne i kommunen praktiserer 'gå- og vandretur i moderat tempo', 'cykling på hverdagscykel' og 'friluftsliv', hvilket forvirrer det overordnede billede. Hverken foreningstæthed eller naturtæthed har signifikant betydning for det overordnede deltagelsesniveau, deltagelse i forskellige organiseringsformer og deltagelse i specifikke bevægelsestyper. Analyserne kan heller ikke påvise en sammenhæng mellem, hvor store udgifter den enkelte kommune har til fritid og idræt, og hvor aktive borgerne er i forskellige sammenhænge. *Samlet synes de objektive muligheder for at praktisere forskellige former for fysisk bevægelse, som de her er defineret og undersøgt, altså at have forholdsvis lille betydning for deltagelsesniveauet, og de store forskelle mellem kommunerne på antallet af faciliteter og foreninger og omfanget af natur bidrager derfor i lille grad til at forklare forskellene mellem kommunerne på deltagelsesniveauet.*

Den vigtigste af de kommunale variable for deltagelsen i fysiske bevægelser er det socioøkonomiske indeks, hvilket bekræfter, at det især er befolkningssammensætningen, som forklarer forskellene mellem kommunerne. *Jo højere det socioøkonomiske indeks er, som udtryk for hvor stor en andel af borgerne der er i udsatte eller sårbare positioner, jo lavere er sandsynligheden for, at borgerne deltager i fysiske bevægelser i fritiden, deltager i organiserede aktiviteter i foreninger eller kommercielt regi, deltager i selvorganiserede aktiviteter og deltager i nogle af de største bevægelsesaktiviteter: gå- og vandreture, løb, fitness, aktiviteter i vand samt andre boldspil.* Det er dog værd at bemærke, at det ikke gælder for alle bevægelsestyper, bl.a. finder vi ikke en signifikant sammenhæng mellem socioøkonomisk indeks og deltagelse i cykling, udelivsaktiviteter, mental træning, holdboldspil, gymnastik og dans.

Befolkningstæthed spiller i sammenligning dermed en meget mindre rolle. Der er en positiv sammenhæng mellem høj befolkningstæthed og cykling som fritidsaktivitet samt for deltagelse i udelivsaktiviteter. Omvendt er der en svag negativ sammenhæng mellem befolkningstæthed og deltagelse i foreningsaktivitet, mens det omvendte gør sig gældende for deltagelse i selvorganiserede aktiviteter. Kommunens gennemsnitlige skatteindtægter pr. indbygger som et mål for, hvor meget folk tjener, har heller ingen væsentlig betydning for forskellene mellem kommunerne. Der er en svag positiv sammenhæng mellem gennemsnitlige skatteindtægter i den enkelte kommune og deltagelse i fitness og deltagelse i andre boldspil (hvor golf og tennis er blandt de store aktiviteter), mens det omvendte gør sig gældende for deltagelse i udelivsaktiviteter.

Diskussion

Analysen viser, at forskellene mellem kommunerne på, hvor stor en andel af de voksne borgere, der er fysisk aktive og praktiserer forskellige former for fysisk bevægelse, først og fremmest skyldes forskellene mellem kommunerne på aldersfordelingen, andelen der ikke har en uddannelse, og andelen der er i en udsat og sårbar position, hvad enten det er som førtidspensionist, uden et arbejde eller en anden socialt sårbar situation. Det viser analyserne af data på både individniveau (fra spørgeskemaundersøgelsen) og kommuneniveau.

I sammenligning med befolkningssammensætningens betydning har mulighederne for at praktisere idræt, motion eller anden form for fysisk bevægelse mindre betydning. Analyserne kan påvise, at facilitetsdækningen har en forholdsvis svag betydning for deltagelsen i nogle bevægelsestyper, mens foreningsdækningen og naturdækningen stort set ikke har nogen betydning. Det vil sikkert overraske mange, og diskuteres derfor i det følgende.

For det første giver analysen af respondenternes vurdering af deres muligheder for at være fysisk aktiv på forskellige steder et andet resultat. På alle de undersøgte mål for fysisk bevægelse er de respondenter, som vurderer de mest relevante muligheder (fx udendørs idrætsfaciliteter for boldspillere) mest positivt, i højere grad aktive i den pågældende bevægelsestype end respondenter, der vurderer mulighederne for at være aktiv mindre positivt. Men spørgsmålet er, om det er deltagelsen i en konkret aktivitet, der påvirker vurderingen af mulighederne for at være aktiv, og ikke den subjektive oplevelse af hvor gode mulighederne er, som får folk til at være aktive. Der er en svag, men signifikant, sammenhæng mellem, hvor høj den enkelte kommune er på facilitetsindekset og den subjektive vurdering af hvor gode mulighederne er for at være fysisk aktiv i indendørs og udendørs idrætsfaciliteter. Det er først og fremmest borgere i kommuner, som hører til blandt den femtedel af kommunerne med højest facilitetsindeks, som i lidt højere grad end borgere i øvrige kommuner vurderer deres muligheder for at være fysisk aktive som gode i idrætsfaciliteter.

For det andet har tilstedeværelsen af idrætsfaciliteter, idrætsforeninger og natur selvfølgelig betydning for deltagelsen i de forskellige former for fysisk bevægelse, men analysen viser, at forskelle på facilitetsdækningen, foreningsdækningen og naturdækningen i lille grad forklarer, hvor aktive borgerne er. Alle kommuner har mange idrætsforeninger og idrætsfaciliteter, og i de fleste kommuner er det også forholdsvis let at få adgang til grønne områder, men forskellene på det relative antal / omfang spiller en forholdsvis lille rolle for, hvor bevægelsesaktive borgerne er.

For det tredje er det måske ikke så overraskende, at de formelle fysiske rammer og organisationsformer ikke kan forklare forskellene mellem kommunerne på, hvor mange der er fysisk aktive. Det meste fysiske aktivitet foregår uafhængigt af idrætsfaciliteter og foreninger i form af bl.a. gå- og vandreture, cykelture, løb, udelivsaktiviteter, aktiviteter på vand, mv. Derfor er der heller ikke en sammenhæng mellem facilitets- og foreningsdækningen og deltagelsen i de store bevægelsestyper. Det er dog overraskende, at der enten ikke er en sammenhæng eller kun en svag sammenhæng mellem facilitetsdækningen og deltagelsen i bevægelsestyper, som i høj grad dyrkes i foreninger og på særlige faciliteter (holdboldspil, andre boldspil, dans, gymnastik og aktiviteter i vand). Mest overraskende er det, at der kun er en svag sammenhæng mellem, hvor mange faciliteter, der findes i forhold til indbyggertal, og deltagelse i foreninger, og at der slet ikke er en sammenhæng mellem det relative antal foreninger og foreningsdeltagelse.

For det fjerde kan noget af forklaringen på dette måske være, at selvom der er store forskelle mellem kommunerne på, hvor mange faciliteter og foreninger, der findes, så kan man i de fleste kommuner komme til at gå til den aktivitet, man ønsker. I mange kommuner er der så at sige plads til flere i de eksisterende faciliteter og foreninger, og det er primært i de større kommuner, at der er ventelister for at blive medlem af bestemte foreninger, fordi der ikke er plads i idrætsfaciliteterne til at udvide med flere hold og tilbud.

For det femte er de data, som bruges som mål for facilitetstæthed, foreningstæthed og naturtæthed måske for upræcise. Antal indbyggere pr. forening tager ikke højde for, at der er store forskelle på foreningernes størrelse, og at foreningernes gennemsnitlige størrelse varierer fra kommune til kommune. Det gælder til dels også facilitetsindekset. Endvidere er facilitetsindekset sammensat af forskellige typer af faciliteter, og derfor kan et højt indeks godt bygge på forholdsvis mange idrætshaller- og sale og få svømmehaller. Endelig tager foreningstæthed og facilitetstæthed, dvs. det relative antal foreninger og faciliteter, ikke højde for, at der er store forskelle mellem kommunerne på, hvor langt den enkelte borger i gennemsnit har fra boligen til en facilitet. Den største facilitetsdækning finder man overvejende i lavere urbaniserede kommuner, hvor mange borgere har længere til den nærmeste svømmehal og idrætshal, end man har i mere urbaniserede kommuner, hvor der ganske vist er forholdsvis færre faciliteter, men hvor afstanden dertil ikke er så stor. Dertil kommer at kommunerne i dag er så store, at der sagtens kan være store forskelle mellem forskellige dele af kommunen på, hvor tæt borgerne bor på foreninger, faciliteter og grønne områder, hvor man kan dyrke idræt og motion. Naturtæthed, dvs. hvor meget natur der findes i kommunen i forhold til indbyggertal, er muligvis heller ikke et præcist mål for muligheden for at praktisere bevægelsesaktiviteter i naturen. Dels fordi meget natur ikke er tilgængelig for eller egner sig til fysiske aktiviteter, dels fordi naturen kan være samlet i et hjørne af kommunen, så mange af kommunens borgere har langt til grønne områder, som nogen inspireres af til gå- og vandreture, løb, aktiviteter på vand, udelivsaktiviteter mv.

Litteratur

Bauman, A.E.; Reis, R.S.; Sallis, J.F.; Wells, J.C.; Loos, R.J.F. & Martin, B.W. (2012). Correlates of physical activity: why are some people physically active and others not? *Lancet* 2012: 380, 258-71.

Danmarks Statistik (2018). www.dst.dk/da/Statistik/dokumentation/nomenklaturer/kommunegrupper

Kägi, J.; Klostermann, C.; Hayoz, C.; Schlesinger, T. & Nagel, S. (2017). University of Bern. The impact of structural conditions in municipalities on sport participation of adolescents and young adults in Switzerland.

Pilgaard, M. (2012). Flexible sports participation in late-modern everyday life – An everyday life sociological analysis of the development, the variation and the character of leisure time sport and exercise among the Danish population. Ph.d. afhandling. Syddansk Universitet.

Pilgaard, M. og Rask, S. (2016). Danskernes motionsog sportsvaner 2016. Idrættens Analyseinstitut.

Sallis, J. F., Cervero, R.B., Ascher, W., Henderson, K.A., Kraft, M.K. & Kerr, J. (2006): An Ecological Approach To Creating Active Living Communities: *Annu. Rev. Public Health*: 27: 297-322.

Ulseth, A-L.B. (2007). Mellom tradisjon og nydannelse. Analyser av fysisk aktivitet blant voksne i Norge. Avhandling. Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi, Universitetet i Oslo.

Økonomi- og Indenrigsministeriet (2018). Kommunal udligning og generelle tilskud 2019.

Bilag 1: Metode

Forskningsprojektet Danmark i Bevægelse trækker på styrkerne fra såvel det kvantitative som det kvalitative forskningsdesign ved anvendelse af et 'mixed methods design', hvor forskellige forskningsmetoder er tænkt sammen i såvel dataindsamlingsfasen som analysefasen. Dette udmøntede sig konkret i gennemførelsen af to forberedende studier: Dels et litteraturstudie, som tog sigte på at indsamle dansk og international litteratur om idræts- og motionsdeltagelse og fysiske aktivitetsvaner. Dels en kvalitativ forundersøgelse, hvor en række personer med forskellig baggrund blev interviewet om deres bevægelsesvaner og motiver for at deltage i forskellige bevægelsesaktiviteter. Disse studier blev anvendt til at kvalificere spørgeskemaundersøgelsen – herunder særligt valget af de mest relevante problemstillinger og emner samt formuleringen af de konkrete spørgsmål. Publikationer fra disse studier finder man på projektets hjemmeside: https://www.sdu.dk/da/forskning/danmark_i_bevaegelse/publikationer. I det følgende redegøres der for udformningen af samt udsendelsen og besvarelsen af spørgeskemaet.

Spørgeskemaet

Spørgeskemaet, som analyserne i dette notat bygger på, blev udviklet i samarbejde med forskere og eksperter inden for de forskellige fagområder, som undersøgelsen har fokus på. Det omfattede både kolleger på Syddansk Universitet og nationale og internationale forskere i fysisk aktivitet, idrætsvaner, motiver for fysisk aktivitet mv. Et udkast til spørgeskema blev både testet af forskere på området og af en mindre gruppe borgere, som besvarede spørgsmålene, mens en forsker fulgte besvarelsen for at teste, om spørgsmålene blev forstået efter hensigten. Til sidst blev spørgeskemaet afprøvet på en prøvepopulation på omkring 2.000 respondenter i samarbejde med Aalborg Universitet. Disse tests førte til en række ændringer i spørgeskemaet.

Spørgeskemaet var opdelt i seks dele: Spørgsmål om 1) praktisk arbejde i hjemmet; 2) fysisk aktivitet på arbejde eller uddannelse; 3) fysisk aktivitet som transport (gang, cykling og løb); 4) fysiske bevægelser i fritiden; 5) muligheder for fysisk aktivitet i det område, hvor man bor; 6) samt spørgsmål om respondentens arbejdsliv, husstand, helbredtstilstand mv. Da analyserne i dette notat ikke omfatter fysisk aktivitet i hjemmet, på arbejde eller uddannelse og under transport, uddybes spørgsmålene derom ikke i det følgende.

Spørgsmålene om deltagelse i fysiske bevægelser i fritiden blev besvaret i tre trin. I det første trin skulle respondenterne svare på, om de inden for de seneste 12 måneder forud for spørgeskemaets besvarelse havde været fysisk aktiv inden for 17 forskellige typer af fysisk bevægelse (ja / nej): Gå- og vandreture (ikke transport), løb (ikke transport), cykling (ikke transport), fitness og fysisk træning, mental træning og smidigheds- og stabilitetstræning, holdboldspil, andre boldspil (bl.a. badminton og golf), gymnastik, dans, aktiviteter i vand, aktiviteter på vand, udelivsaktiviteter (bl.a. friluftsliv og jagt), street- og rulleaktiviteter, andre idrætsaktiviteter, genoptræning og rehabilitering, fysisk aktive lege og spil samt andre fysisk aktive fritidsaktiviteter (fx musikudøvelse). I det andet trin skulle respondenterne svare på, hvilke af forskellige bevægelsesaktiviteter under den pågældende bevægelsestype, som respondenterne havde praktiseret det seneste år (ja / nej), fx basketball, fodbold, hockey / floorball, håndbold og volleyball under bevægelsestypen holdboldspil. I det tredje trin skulle respondenterne svare på, hvor ofte den pågældende aktivitet (fx fodbold) blev praktiseret (5 dage om ugen eller mere, 4 dage om ugen, 3 dage om ugen, 2 dage om ugen, 1 dag om ugen, 1-3 dage om måneden, sjældnere end 1 dag om måneden), i hvilken sammenhæng (forening, kommercielt center, aftenskole, firmaidræt / på arbejdspladsen, via sociale medier, selvorganiseret eller anden sammenhæng), hvem aktiviteten praktiseres sammen med (bl.a.

familie, venner, kolleger) samt motiverne for at praktisere den pågældende aktivitet. Analyserne i dette notat er afgrænset til deltagelse mindst en gang om ugen.

Vedrørende mulighederne for fysisk aktivitet i det område, hvor man bor, skulle respondenten forholde sig til otte udsagn om mulighederne for at være fysisk aktiv i indendørs idrætsfaciliteter, i udendørs idrætsfaciliteter, i kommercielle idrætsfaciliteter, i grønne områder, på eller i vand, hjemme hos sig selv, på studie eller arbejdsplads og på veje, stier og fortove (helt enig, delvis enig, hverken / eller, delvis uenig, helt uenig og ved ikke / ikke relevant).

Udsendelsen af spørgeskemaet

DST Survey under Danmarks Statistik udtrak i september 2020 godt 404.000 tilfældigt udvalgte voksne i Danmark (15 år eller ældre) – stratificeret på køn, alder og kommunens befolkningstal – til at deltage i undersøgelsen. For at få tilstrækkeligt med svar i de mindre kommuner, som forudsætning for at gennemføre pålidelige analyser af bevægelsesvanerne i hver kommune, blev der 'oversamlet' i de mindre kommuner, dvs. udtrukket forholdsmæssigt flere, og tilsvarende 'undersamlet' i de store kommuner, dvs. udtrukket forholdsmæssigt færre. I den samlede analyse af bevægelsesvanerne i hele landet er der taget højde for dette ved at 'vægte' data.

Spørgeskemaet blev den 19. oktober 2020 sendt til de godt 404.000 voksne i Danmark, hvoraf langt de fleste modtog invitationen til at besvare spørgeskemaet via e-Boks. Knap 12.000 modtog invitationen som et almindeligt brev, fordi de ikke var e-Boks brugere. Der blev udsendt to påmindelser via e-Boks undervejs i perioden, henholdsvis den 30. oktober og den 11. november, inden spørgeskemaundersøgelsen lukkede den 29. november 2020.

Spørgeskemaet kunne kun besvares elektronisk via et link. Linket kunne tilgås direkte i brevene i e-Boks, mens dem, der havde modtaget brevet fysisk, skulle indtaste en hjemmesideadresse og en kode for at tilgå spørgeskemaet. Med sigte på at øge antallet af besvarelser, blev der trukket lod om 8 præmier á 10.000 kr. skattefrit blandt dem, der besvarede spørgeskemaet.

Besvarelsen af spørgeskemaet

163.133 voksne besvarede spørgeskemaet helt eller delvist, hvilket svarer til 40 pct. af dem, der modtog spørgeskemaet. Ca. 10 pct. af respondenterne besvarede ikke hele spørgeskemaet. Kvinder har i lidt højere grad end mænd, og ældre har i højere grad end unge besvaret spørgsmålene. Mellem kommunerne er der også forskelle på, hvor mange der har besvaret spørgeskemaet. Den højeste henholdsvis laveste svarprocent i kommunerne er 51 pct. og 33 pct. Bortset fra fire kommuner – hvoraf de tre er mindre ø-kommuner – er der i alle kommuner svar fra mindst 1000 borgere.

For at analysen af data er repræsentativ for hele befolkningen er data efterfølgende blevet 'vægtet', så fx et svar fra en ung tæller lidt mere end et svar fra en ældre i opgørelsen af det samlede tal for andelen, der fx dyrker holdboldspil, for derved at opveje, at de ældre i højere grad har besvaret spørgeskemaet, end de unge har. I analysen af svarene fra den enkelte kommune er der vægtet i forhold til køn og alder. I analysen af alle besvarelser på tværs af kommunerne er der også vægtet for kommunestørrelsen, så svarene fra hver kommune tæller forholdsvist lige så meget, som antallet af borgere i den enkelte kommune, der er 15 år eller ældre, udgør af den samlede befolkning i Danmark.

Da spørgeskemaundersøgelsen var lukket, blev en såkaldt frafaldsundersøgelse gennemført i løbet af december 2020 for at få viden om, hvor meget svarmønsteret blandt dem, der besvarede spørgeskemaet, afveg fra svarmønsteret blandt dem, der ikke svarede. Det er nemlig sandsynligt, at de mest

bevægelsesaktive voksne har haft mere lyst til at besvare spørgeskemaet, end de borgere som ikke er så bevægelsesaktive. Jysk Analyse, der har ekspertise i telefoninterviews, ringede til et repræsentativt udsnit af de borgere, der ikke havde besvaret spørgeskemaet. Disse informanter blev spurgt om deres deltagelse i de fysiske aktivitetsformer, der blev spurgt om i spørgeskemaundersøgelsen. 2.100 respondenter var i målgruppen for frafaldsundersøgelsen, hvoraf 829 personer (40 pct.) besvarede spørgsmålene. Sammenholdt med svarene fra respondenterne i spørgeskemaundersøgelsen viser svarene fra frafaldsundersøgelsen, at respondenter derfra er lidt mindre fysisk aktive. Dvs. at tallene for andelen af befolkningen, der er aktiv i forskellige bevægelsesformer, sandsynligvis giver et lidt for højt tal i forhold til det reelt forekommende. Det er ikke muligt at vægte for denne 'bias', men det er vigtigt at være opmærksom på i tolkningen af resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen.

Bilag 2. Forskelle mellem kommunerne på de uafhængige variable

Med sigte på at analysere, hvilken betydning den kommunale kontekst har for deltagelsen i fysisk bevægelse i fritiden og under transport er data fra respondenternes besvarelse af spørgeskemaet suppleret med data for hver enkelt kommune, som antages at have betydning for, hvor mange der er fysisk aktive i den enkelte kommune. Disse data omfatter to typer af data:

- 1) Data om urbaniseringsgraden, indkomstskattegrundlaget, det gennemsnitlige uddannelsesniveau samt den relative socioøkonomiske belastning og
- 2) Data om de kommunale rammer for at dyrke idræt og være fysisk aktiv: den kommunale støtte til sport og fritid pr. indbygger, det relative antal idrætsfaciliteter, det relative antal idrætsforeninger samt hvor meget natur der findes i kommunen pr. indbygger.

På alle disse variable er der betydelige variationer mellem kommunerne, hvoraf vi i det følgende uddyber forskellene på facilitetsdækningen, foreningsdækningen, naturdækningen og forskelle på befolkningens fordeling på alder, uddannelsesniveau samt andelen af borgerne, der er i en udsat social position. Endvidere redegøres der for, hvilke data der er brugt til at undersøge de individuelle og strukturelle forholds betydning.

Dækningen af idrætsfaciliteter i kommunerne er sammenfattet i et indeks baseret på en database over faciliteter til idræt og motion, som Lokale og Anlægsfonden og Idrættens Analyseinstitut har udviklet på baggrund af løbende kommunale indberetninger om, hvilke faciliteter der findes. Indekset er afgrænset til fem centrale facilitetstyper: Små og store idrætshaller fra 300 m² og større; idrætslokaler og -sale under 300 m²; svømmeanlæg; fitnesscentre og fodboldbaner. På baggrund af antallet af faciliteter i forhold til indbyggertal har hver kommune fået et gennemsnit mellem 1 og 100. Forskellene mellem kommunerne på antallet af indbyggere pr. facilitet er ganske store. Således er der enkelte kommuner, som slet ikke har et svømmeanlæg og 15 kommuner har et anlæg for 25.000 indbyggere eller flere, mens 22 kommuner har et anlæg for 10.000 indbyggere eller færre. Hvad angår fitnesscentre har 20 kommuner et fitnesscenter for 3000 indbyggere eller færre, mens 24 kommuner har et fitnesscenter for 5000 indbyggere eller flere. Facilitetsindekset tager kun delvist højde for, at der er forskelle på faciliteternes størrelse.

Dækningen af idrætsforeninger, opgjort i indbyggertal pr. idrætsforening, varierer også meget mellem kommunerne. Kommunerne med forholdsvis flest idrætsforeninger har således ca. 10 gange så mange idrætsforeninger, som kommunerne med forholdsvis færrest. Data bygger på idrætsorganisationernes registrering af idrætsforeninger fra 2017. Dette mål tager dog ikke højde for foreningernes størrelse, således at relativt få foreninger i en kommune kan hænge sammen med, at de eksisterende foreninger er forholdsvis store.

Forskellene på *naturdækningen*, dvs. hvor meget natur (m²) der findes pr. indbygger, er endnu større. Dette mål tager ikke højde for, hvor anvendelig og attraktiv naturen er i forhold til forskellige former for fysisk bevægelse.

Som nævnt er der også store forskelle mellem kommunerne på befolkningens fordeling på alder, uddannelse, tilknytning til arbejdsmarkedet samt andelen af borgerne, der er i en udsat eller sårbar social position, hvilket kan være en forklaring på forskelle i deltagelsen i bevægelsesaktiviteter generelt og i specifikke bevægelsesaktiviteter.

Mens kønsfordelingen ikke afviger væsentligt mellem kommunerne, hvorfor forskelle i deltagelsen i bevægelsesaktiviteter mellem kvinder og mænd ikke kan forklare forskelle mellem kommuner, har

aldersfordelingen stor betydning, da der er store forskelle mellem kommunerne på fordelingen af de voksne borgere (15 år og ældre) på alder. I 16 kommuner udgør de ældre på 60 år og ældre færre end 30 pct. med Københavns Kommune med den laveste andel (17 pct.). I 14 kommuner udgør de ældre mere end 40 pct. og deraf 5 0-kommuner, hvor de ældre udgør halvdelen eller mere af den voksne del af befolkningen. Omvendt udgør de unge mellem 15 og 29 år under 15 pct. i 9 kommuner og mere end 25 pct. i seks kommuner, hvoraf de fire største kommuner (København, Aarhus, Aalborg og Odense) har forholdsvis flest unge mellem 15 og 29 år.

Tidligere forskning har som nævnt vist, at fysisk aktivitet og idræts- og motionsdeltagelse hænger stærkt sammen med *uddannelsesniveau*, og det varierer betydeligt mellem kommunerne, hvor mange der har gennemført en uddannelse på forskellige niveauer. Andelen af borgere mellem 25 og 64 år, som har en videregående uddannelse, varierer fra 16 pct. i kommunen med forholdsvis færrest til 62 pct. i kommunen med forholdsvis flest. I syv kommuner har mere end halvdelen af de 25 til 64-årige en videregående uddannelse, mens færre end 20 pct. har en videregående uddannelse i 10 andre kommuner.

Deltagelsen i fysiske bevægelsesaktiviteter er imidlertid også påvirket andelen af borgerne, der er i en udsat eller sårbar position, bl.a. pga. *arbejdsløshed, indvandrings-baggrund og sundhedsmæssig tilstand*. I efteråret 2020, hvor spørgeskemaundersøgelsen om danskernes bevægelsesvaner blev gennemført, var andelen af arbejdsstyrken, som var fuldtidsarbejdsløse, højere end 5,5 pct. i syv kommuner og 3 pct. eller derunder i de syv kommuner, hvor arbejdsløsheden var lavest. Personer, der har fået tildelt førtidspension, udgjorde primo 2021 mere end 0,9 pct. af de 18 til 69-årige i ni kommuner og mindre end halvt så mange (forholdsvis) i 15 kommuner. Der er også store forskelle mellem kommunerne på andelen af borgerne, der har indvandrerbaggrund. I fem kommuner udgjorde indvandrere og efterkommere deraf med en ikke-vestlig baggrund mere end 20 pct. af kommunens indbyggere sidst i 2020, mens samme gruppe med indvandrerbaggrund udgjorde mindre end 5 pct. i hver tredje kommune.

Hver af de udsatte grupper – arbejdsløse, førtidspensionister, indvandrere mv. – udgør en forholdsvis lille del af den enkelte kommunes borgere, men tilsammen kan de i nogle kommuner udgøre en væsentlig andel, som kan antages at have indflydelse på andelen af kommunens borgere, der er fysisk aktiv og praktiserer forskellige bevægelsesaktiviteter. Derfor bruges i analyserne et indeks for den samlede socioøkonomiske 'belastning', der er udarbejdet i Indenrigsministeriet som grundlag for en beregning af kommunernes udgiftsbehov og den deraf afledte økonomiske udligning mellem kommunerne. Det socioøkonomiske indeks er sammensat af en række parametre: 20-59årige uden beskæftigelse, 25-49årige uden erhvervsuddannelse, udlejede beboelseslejligheder ekskl. kollegier, psykiatriske patienter, familier i bestemte boligtyper, børn i familier hvor forsørgerne har lav uddannelse, enlige på 65 år og derover, personer med lav indkomst i tre ud af fire år, handicappede, indvandrere og efterkommere, 20-59årige i arbejde med færdigheder på grundniveau, beregnet årlig nedgang i befolkningstal, 0-15 årige børn af enlige forsørgere og 0-17 årige børn, som har flyttet kommune mindst tre gange (se Økonomi- og Indenrigsministeriet. Kommunal udligning og generelle tilskud 2019. Juni 2018).

Bilag 3. Kommunetyper

Ved at kombinere det socioøkonomiske indeks med urbaniseringsgraden (baseret på størrelsen af kommunens største by) skelnes der mellem 10 kommunetyper i analyserne af forskellene i bevægelsesvanerne: 1) København, 2) Storbykommune 1, 3) Storbykommune 2, 4) tre øvrige storbykommuner (Aarhus, Aalborg og Odense), 5) Provinsbykommune 1, 6) Provinsbykommune 2, 7) Oplandskommune 1, 8) Oplandskommune 2, 9) Landkommune 1 og 10) Landkommune 2. Type 1 kommuner har et socioøkonomisk indeks, der er højere end den gennemsnitlige værdi for alle kommunerne, mens type 2 kommuner har et socioøkonomisk indeks, der er lavere end den gennemsnitlige værdi for alle kommunerne. Nedenfor kan man se, hvilke kommuner der hører til hver kommunetype.

KOMMUNETYPE	KOMMUNE
København	København
Storbykommuner	Aarhus Aalborg Odense
Hovedstadskommuner 1	Allerød Dragør Egedal Frederiksberg Furesø Gentofte Greve Hørsholm Lyngby-Taarbæk Rudersdal Solrød Vallensbæk
Hovedstadskommuner 2	Albertslund Ballerup Brøndby Gladsaxe Glostrup Herlev Hvidovre Høje-Taastrup Ishøj København Rødovre Tårnby

Provinsbykommuner 1	Herning Hillerød Holstebro Horsens Kolding Roskilde Silkeborg Vejle Viborg
Provinsbykommuner 2	Esbjerg Fredericia Helsingør Køge Næstved Randers Slagelse
Oplandskommuner 1	Favrskov Frederikssund Gribskov Hedensted Ikast-Brande Lejre Middelfart Odder Rebild Skanderborg Stevns Syddjurs
Oplandskommuner 2	Assens Faxe Fredensborg Faaborg-Midtfyn Halsnæs Holbæk Kerteminde Nordfyns Nyborg Ringsted Sorø Vejen

Landkommuner 1	Billund Brønderslev Fanø Jammerbugt Mariagerfjord Ringkøbing-Skjern Svendborg Varde Kommune
Landkommuner 2	Bornholms Frederikshavn Guldborgsund Haderslev Hjørring Kalundborg Langeland Lemvig Lolland Læsø Morsø Norddjurs Odsherred Samsø Skive Struer Sønderborg Thisted Tønder Vesthimmerland Vordingborg Ærø Aabenraa

Bilag 4. Tabeller for regressionsanalyser

Logistisk regressionsanalyse af deltagelse i 'Bevægelsesaktiviteter mindst en dag om ugen i fritiden' og 'Idræts- og motionsaktiviteter i fritiden'

	Bevægelses- aktiv i fritiden	Idræts- og motionsaktiv
Intercept	0,840	0,481***
Befolkningstæthed 2021	1,009	0,989
Befolkningsandel i bymæssig bebyggelse	1,003	1,003*
Socioøkonomisk indeks	0,798*	0,833*
Statsborgere fra ikke-vestlige lande	0,993	0,994
Andel 25-64-årige med videregående uddannelse	1,003	1,004*
Indtægter fra indkomstskat pr.indb.	0,999	1,006**
Gennemsnitlig udgift til sport og fritid pr. indbygger	1,028	0,964
Facilitetsindeks	1,000	0,998*
Antal indbyggere pr. idrætsforening	0,946	0,987
Areal til idræt (m2) pr. indbygger	1,000	1,000
Natur pr. indbygger	1,001	0,994
Kvinder (ref. Mænd)	1,273***	1,127***
Alder_30_49 (ref. 15 - 29 år)	0,761***	0,589***
Alder_50_69 (ref. 15 - 29 år)	0,872***	0,469***
Alder_70_plus (ref. 15 - 29 år)	0,611***	0,415***
Lønmodtager på mellemniveau (ref. grundniveau)	1,519***	1,696***
Selvstændig	1,043	1,258***
Studerende	1,381***	1,532***
Folkepensionist	1,315***	1,189***
Førtidspensionist	0,556***	0,663***
Ledig	0,969	0,945
Orlov - hjemmegående	1,004	0,864***
Muligheder – indendørs idrætsfaciliteter	1,003	1,026*
Muligheder – udendørs idrætsanlæg	1,031*	1,033**
Muligheder – kommercielle idrætsfaciliteter	1,063***	1,117***
Muligheder – grønne områder	1,153***	1,023
Muligheder - på eller i vand	1,054***	1,047***
Muligheder - hjemme	1,132***	1,122***
Muligheder – veje, stier og fortove	1,084***	1,011

Signifikans: * < .05, ** <.01, *** <.001

Logistisk regressionsanalyse af deltagelse i fysisk aktivitet mindst en dag om ugen i 'Forening', 'Kommercielle tilbud' og 'Selvorganiseret / på egen hånd'

	Aktiv i forening	Aktiv i kommercielt regi	Aktiv på egen hånd
Intercept	0,272***	0,057***	0,360***
Befolkningstæthed 2021	0,978*	0,984	1,014*
Befolkningsandel i bymæssig bebyggelse	0,998	1,006***	0,999
Socioøkonomisk indeks	0,802**	0,785*	0,786**
Statsborgere fra ikke-vestlige lande	0,990	1,002	0,995
Andel 25-64-årige med videregående uddannelse	0,998	1,002	1,007***
Indtægter fra indkomstskat pr. indbygger	0,999	1,004	0,999
Gennemsnitlig udgift til sport og fritid pr. indbygger	1,003	0,895*	0,975
Facilitetsindeks	1,002*	0,999	1,001
Antal indbyggere pr. idrætsforening	0,977	1,027	0,960
Areal til idræt (m2) pr. indbygger	0,999	0,997	1,000
Natur pr. indbygger	0,995	0,993	0,999
Kvinder (ref. Mænd)	0,926**	1,577***	1,341***
Alder_30_49 (ref. 15 - 29 år)	0,821***	0,618***	0,912**
Alder_50_69 (ref. 15 - 29 år)	0,826***	0,576***	1,058
Alder_70_plus (ref. 15 - 29 år)	0,813***	0,428***	0,723***
Lønmodtager på mellemniveau (ref. grundniveau)	1,289***	1,256***	1,813***
Selvstændig	1,139***	1,165***	1,202***
Studerende	1,205***	1,156***	1,254***
Folkepensionist	1,498***	1,103***	1,357***
Førtidspensionist	0,580***	0,796***	0,648***
Ledig	0,715***	0,970	1,063
Orlov - hjemmegående	0,720***	0,955	1,143**
Muligheder – indendørs idrætsfaciliteter	1,134***	0,948***	0,960***
Muligheder – udendørs idrætsanlæg	1,169***	0,897***	1,023**
Muligheder – kommercielle idrætsfaciliteter	0,941***	1,610***	1,018
Muligheder – grønne områder	1,019	0,990	1,180***
Muligheder - på eller i vand	1,008	0,989	1,030***
Muligheder - hjemme	1,012	0,947***	1,116***
Muligheder – veje, stier og fortove	0,989	0,966***	1,124***

Signifikans: * < .05, ** <.01, *** <.001

Logistisk regressionsanalyse af deltagelse i bevægelsestyper: 'Gang', 'Løb', 'Cykling', 'Fitness' og 'Mental træning' mindst en dag om ugen

	Gang	Løb	Cykling	Fitness	Mental træning
Intercept	0,215***	0,128***	0,060***	0,264***	0,010***
Befolkningstæthed 2021	0,994	0,993	1,075***	0,984**	1,016
Befolkningsandel i bymæssig bebyggelse	1,000	1,003*	1,005	1,006***	1,000
Socioøkonomisk indeks	0,843*	0,818*	1,093	0,890*	0,944
Statsborgere fra ikke-vestlige lande	1,000	1,002	0,990	0,993	1,004
Andel 25-64-årige med videregående uddannelse	1,001	1,005**	1,003	1,000	1,010***
Indtægter fra indkomstskat pr. indbygger	1,000	1,003	0,991	1,005***	0,999
Gennemsnitlig udgift til sport og fritid pr. indbygger	0,954	0,924	1,133	0,934	0,841**
Facilitetsindeks	1,002**	1,000	1,004**	0,998***	0,997**
Antal indbyggere pr. idrætsforening	0,966	0,986	0,885	1,032	1,029
Areal til idræt (m2) pr. indbygger	1,000	1,000	1,001	1,000	1,001
Natur pr. indbygger	0,997	0,990*	1,013	0,993	0,997
Kvinder (ref. Mænd)	1,707***	0,818***	0,853***	0,974	3,339***
Alder_30_49 (ref. 15 - 29 år)	1,098***	0,699***	1,089**	0,500***	0,970
Alder_50_69 (ref. 15 - 29 år)	1,577***	0,386***	1,645***	0,368***	0,963
Alder_70_plus (ref. 15 - 29 år)	1,128***	0,202***	1,147***	0,326***	0,622***
Lønmodtager på mellemniveau (ref. grundniveau)	1,125***	1,703***	1,113***	1,263***	1,490***
Selvstændig	1,029	1,160***	0,845***	0,991	1,819***
Studerende	0,944*	1,304***	1,320***	1,375***	1,452***
Folkepensionist	1,287***	0,437***	1,354***	1,045	1,229***
Førtidspensionist	0,673***	0,282***	0,608***	0,814***	1,402***
Ledig	1,088*	0,770***	0,975	0,933	1,906***
Orlov - hjemmegående	1,165*	0,688***	0,862***	0,830***	1,561***
Muligheder – indendørs idrætsfaciliteter	0,987	0,999	1,037***	0,981	0,976
Muligheder – udendørs idrætsanlæg	0,979*	1,023	1,038***	0,926***	0,948***
Muligheder – kommercielle idrætsfaciliteter	1,021**	1,050***	1,054***	1,349***	1,048***
Muligheder – grønne områder	1,159***	0,988	0,999	0,988	0,978
Muligheder - på eller i vand	1,058***	1,038***	1,097***	0,994	1,076***
Muligheder - hjemme	1,086***	1,075***	1,041***	1,107***	1,256***
Muligheder – veje, stier og fortove	1,123***	1,188***	1,112***	0,999	0,984

Signifikans: * < .05, ** < .01, *** < .001

Logistisk regressionsanalyse af deltagelse i bevægelsestyper: 'Holdboldspil', 'Andre boldspil', 'Gymnastik', 'Dans' og 'Aktiviteter i vand' mindst en dag om ugen

	Holdbold spil	Andre boldspil	Gymna- stik	Dans	Aktiviteter i vand
Intercept	0,562*	0,091***	0,003***	0,022***	0,011***
Befolkningstæthed 2021	1,011	0,992	0,994	0,999	1,011
Befolkningsandel i bymæssig bebyggelse	0,998	1,003	0,998	1,000	0,997
Socioøkonomisk indeks	0,925	0,793*	0,888	0,998	1,329*
Statsborgere fra ikke-vestlige lande	0,994	0,991	1,028*	1,015	0,971
Andel 25-64-årige med videregående uddannelse	0,999	0,998	0,998	1,002	1,007**
Indtægter fra indkomstskat pr. indbygger	0,996	1,011***	1,002	0,998	1,008
Gennemsnitlig udgift til sport og fritid pr. indbygger	1,148*	0,960	1,085	0,956	1,077
Facilitetsindeks	1,001	1,001	1,005***	1,001	1,000
Antal indbyggere pr. idrætsforening	0,935	0,897	1,024	1,088	0,961
Areal til idræt (m2) pr. indbygger	1,000	1,000	0,998*	0,999	1,002
Natur pr. indbygger	0,995	0,999	0,981***	1,007	0,980**
Kvinder (ref. Mænd)	0,455***	0,431***	2,550***	1,984***	1,501***
Alder_30_49 (ref. 15 - 29 år)	0,441***	0,675***	0,683***	0,690***	0,919
Alder_50_69 (ref. 15 - 29 år)	0,226***	0,936	1,035	0,676***	1,080
Alder_70_plus (ref. 15 - 29 år)	0,189***	0,916	1,598***	0,699***	0,966
Lønmodtager på mellemniveau (ref. grundniveau)	1,092**	1,313***	1,013	0,960	1,334***
Selvstændig	0,855**	1,397***	1,258***	1,068	1,388***
Studerende	1,540***	1,533***	1,898***	1,542***	1,171***
Folkepensionist	0,851***	1,594***	2,884***	0,916*	1,576***
Førtidspensionist	0,708***	0,413***	0,909	0,816**	1,409***
Ledig	0,733***	0,837*	0,958	1,156*	1,282***
Orlov - hjemmegående	0,740***	0,836	1,181*	0,956	1,421***
Muligheder – indendørs idrætsfaciliteter	1,016	1,013	1,234***	0,989	1,163***
Muligheder – udendørs idrætsanlæg	1,282***	1,449***	0,972	1,019	0,926***
Muligheder – kommercielle idrætsfaciliteter	0,926***	0,928***	0,966*	1,029*	0,966***
Muligheder – grønne områder	0,938***	0,914***	0,993	0,976	0,999
Muligheder - på eller i vand	0,994	1,010	1,005	1,014	1,241***
Muligheder - hjemme	1,030**	1,008	1,218***	1,064***	1,047***
Muligheder – veje, stier og fortove	0,981	0,979	0,974	0,976	0,969*

Signifikans: * < .05, ** <.01, *** <.001

Logistisk regressionsanalyse af deltagelse i bevægelsestyper: 'Aktiviteter i vand', 'Udelivsaktiviteter', 'Rulle- og streetaktiviteter' 'Små idrætsgrene' mindst en dag om ugen

	Aktiviteter på vand	Udelivsaktiviteter	Street- og rulleaktiviteter	Små idrætsgrene
Intercept	0,073***	0,311***	0,058***	0,125***
Befolkningstæthed 2021	1,003	1,028**	1,016*	0,976
Befolkningsandel i bymæssig bebyggelse	0,995	0,991***	1,002	0,993***
Socioøkonomisk indeks	0,936	0,977	0,969	1,062
Statsborgere fra ikke-vestlige lande	0,998	0,982	1,007	1,011
Andel 25-64-årige med videregående uddannelse	1,004	1,000	0,998	0,995
Indtægter fra indkomstskat pr. indbygger	1,001	0,992*	1,001	1,009
Gennemsnitlig udgift til sport og fritid pr. indb.	0,977	1,018	1,023	1,045
Facilitetsindeks	1,000	1,003**	1,000	0,999
Antal indbyggere pr. idrætsforening	0,981	0,870**	0,933	1,004
Areal til idræt (m2) pr. indbygger	1,000	1,000	1,001	0,999
Natur pr. indbygger	0,987	1,003	0,992	1,011
Kvinder (ref. Mænd)	0,772***	0,506***	0,843***	0,827***
Alder_30_49 (ref. 15 - 29 år)	0,849***	1,022	0,708***	0,569***
Alder_50_69 (ref. 15 - 29 år)	0,973	1,212***	0,557***	0,433***
Alder_70_plus (ref. 15 - 29 år)	0,829**	0,880**	0,546***	0,544***
Lønmodtager på mellemniveau (ref. grundniveau)	1,240***	0,976	0,977	1,042
Selvstændig	1,237***	1,148**	1,007	1,217**
Studerende	1,283***	1,076	1,381***	1,431***
Folkepensionist	1,178***	1,089**	0,977	1,295***
Førtidspensionist	0,883*	0,960	1,037	1,121
Ledig	1,083	1,120*	1,035	1,003
Orlov - hjemmegående	0,997	1,216**	0,997	0,763**
Muligheder – indendørs idrætsfaciliteter	1,011	0,951***	0,991	0,934***
Muligheder – udendørs idrætsanlæg	0,976	1,018	1,021	1,149***
Muligheder – kommercielle idrætsfaciliteter	0,989	0,918***	0,988	0,956***
Muligheder – grønne områder	0,947**	1,127***	0,950**	1,019
Muligheder - på eller i vand	1,192***	1,153***	1,021**	1,027*
Muligheder - hjemme	1,017	1,232***	1,038***	1,083***
Muligheder – veje, stier og fortove	1,005	0,889***	1,014	0,941***

Signifikans: * < .05, ** <.01, *** <.001

Logistisk regressionsanalyse af deltagelse i specifikke bevægelsesaktiviteter: 'Gåtur i moderat tempo', 'Løbetur', 'Cykling på hverdagscykel', 'Styrketræning – fitness' og 'Yoga' mindst en dag om ugen

	Gåtur i moderat tempo	Løbeture	Cykling på hverdagscykel	Styrketræning-Fitness	Yoga
Intercept	0,162***	0,112***	0,027***	0,190***	0,004***
Befolkningstæthed 2021	1,014	0,994	1,096***	0,983**	1,030**
Befolkningsandel i bymæssig bebyggelse	1,001	1,003*	1,006	1,007***	0,999
Socioøkonomisk indeks	0,842	0,825*	1,208	0,936	0,815
Statsborgere fra ikke-vestlige lande	0,999	0,997	0,986	0,993	1,022
Andel 25-64-årige med videregående uddannelse	1,006**	1,005**	1,003	1,001	1,009***
Indtægter fra indkomstskat pr. indbygger	0,993*	1,003	0,991	1,007**	0,997
Gennemsnitlig udgift til sport og fritid pr. indb.	0,957	0,927	1,202*	0,914*	0,743***
Facilitetsindeks	1,003***	0,999	1,004*	0,998**	0,996***
Antal indbyggere pr. idrætsforening	0,954	0,985	0,859	1,054	1,027
Areal til idræt (m2) pr. indbygger	1,000	1,000	1,001	0,999	1,001
Natur pr. indbygger	0,996	0,990*	1,014	0,997	1,000
Kvinder (ref. Mænd)	1,478***	0,835***	1,128***	0,936**	4,846***
Alder_30_49 (ref. 15 - 29 år)	1,087***	0,704***	1,038	0,466***	0,877***
Alder_50_69 (ref. 15 - 29 år)	1,489***	0,392***	1,558***	0,323***	0,902**
Alder_70_plus (ref. 15 - 29 år)	1,237***	0,204***	1,173***	0,271***	0,580***
Lønmodtager på mellemniveau (ref. grundniveau)	1,266***	1,717***	1,114***	1,267***	1,556***
Selvstændig	0,976	1,159***	0,831***	1,010	1,930***
Studerende	0,960	1,300***	1,392***	1,374***	1,354***
Folkepensionist	1,528***	0,437***	1,579***	1,056*	1,248***
Førtidspensionist	0,717***	0,274***	0,709***	0,887**	0,833**
Ledig	1,172***	0,764***	1,089*	0,954	1,402***
Orlov - hjemmegående	1,261***	0,683***	0,931	0,821***	1,425***
Muligheder – indendørs idrætsfaciliteter	0,995	0,994	1,037**	0,968*	1,017
Muligheder – udendørs idrætsanlæg	0,970***	1,026*	1,038***	0,933***	0,950***
Muligheder – kommercielle idrætsfaciliteter	1,037***	1,053***	1,053***	1,357***	1,046***
Muligheder – grønne områder	1,139***	1,005	1,010	1,001	0,970
Muligheder - på eller i vand	1,046***	1,032***	1,090***	0,990	1,091***
Muligheder - hjemme	1,033***	1,071***	1,029***	1,097***	1,252***
Muligheder – veje, stier og fortove	1,128***	1,195***	1,111***	1,000	0,980

Signifikans: * < .05, ** <.01, *** <.001

Logistisk regressionsanalyse af deltagelse i specifikke bevægelsesaktiviteter: 'Fodbold', 'Motionsgymnastik', 'Svømning i bassin' og 'Friluftsliv' mindst en dag om ugen

	Fodbold	Motions- gymnastik	Svømning i bassin	Friluftsliv
Intercept	0,320***	0,001***	0,007***	0,080***
Befolkningstæthed 2021	1,009	1,004	0,994	1,023**
Befolkningsandel i bymæssig bebyggelse	1,000	0,999	1,005	0,993***
Socioøkonomisk indeks	0,982	0,909	1,199	0,994
Statsborgere fra ikke-vestlige lande	0,993	1,023	1,001	0,986
Andel 25-64-årige med videregående uddannelse	0,998	1,000	1,000	0,999
Indtægter fra indkomstskat pr. indbygger	0,999	1,001	1,003	0,992
Gennemsnitlig udgift til sport og fritid pr. indb.	1,096	1,138	1,139	0,970
Facilitetsindeks	1,000	1,005***	1,005**	1,002*
Antal indbyggere pr. idrætsforening	0,939	0,991	1,014	0,943
Areal til idræt (m2) pr. indbygger	1,000	0,998	1,000	1,000
Natur pr. indbygger	1,000	0,978***	0,976***	1,004
Kvinder (ref. Mænd)	0,446***	2,775***	1,212***	0,646***
Alder_30_49 (ref. 15 - 29 år)	0,515***	1,306**	0,864***	1,134*
Alder_50_69 (ref. 15 - 29 år)	0,303***	2,743***	0,824***	1,383***
Alder_70_plus (ref. 15 - 29 år)	0,262***	4,337***	0,780***	0,998
Lønmodtager på mellemniveau (ref. grundniveau)	1,039	1,020	1,210***	1,074*
Selvstændig	0,815***	1,304***	1,097	1,159**
Studerende	1,426***	1,351**	1,069	1,073
Folkepensionist	0,876***	3,066***	1,433***	1,143***
Førtidspensionist	0,792***	0,998	1,277***	0,971
Ledig	0,807**	1,033	1,268***	1,239***
Orlov - hjemmegående	0,807***	1,331***	1,488***	1,320***
Muligheder – indendørs idrætsfaciliteter	0,934***	1,286***	1,319***	0,931***
Muligheder – udendørs idrætsanlæg	1,324***	0,933***	0,904***	1,019
Muligheder – kommercielle idrætsfaciliteter	0,935***	0,973	0,971*	0,932***
Muligheder – grønne områder	0,937***	1,038	0,998	1,187***
Muligheder - på eller i vand	1,006	1,001	1,117***	1,139***
Muligheder - hjemme	1,031***	1,216***	1,042***	1,286***
Muligheder – veje, stier og fortove	0,987	0,972	0,935***	0,897***

Signifikans: * < .05, ** <.01, *** <.001